

Bilag 3.

Marts 1973.

Bemærkninger til forslaget til lov om social bistand af Bent Rold Andersen.

1. Indledning.

Det efterfølgende er en kortfattet gennemgang af de vigtigste punkter i lovforslaget, overfor hvilke der efter min mening kan rejses alvorlig kritik.

Det skal indledningsvis understreges, at de kritiske synspunkter alle tager deres udgangspunkt i, at lovforslaget *ikke blot tilsigter en administrativ rationalisering* af gældende social lovgivning, men at det, som et led i en samlet socialreform, skal *bidrage til en væsentlig indholdsmæssig kvalitetsforbedring* i det sociale arbejde, med øget vægt på forebyggende og opsøgende arbejde og med større plads for helhedssynspunkter, hvor rent rutinemæssige, såkaldte „glatte“ ydelser ikke er tilstrækkelige, således som det er beskrevet i socialreformkommissionens to betænkninger.

Af dette synspunkt følger, at en samling af de sociale ressourcer og kompetencer i amtskommuner og kommuner ikke skal forstås således, at disse blot skal videreføre deres hidtidige arbejde og hertil føje de opgaver, som hidtil har været udført af sygekasser, mødrehjælp, revalideringscentre m. v. For at hensigten skal opfyldes, bør bistandsloven lede frem til en reorganisering af de fleste socialforvaltningers administrative struktur — med opbrydning af de administrative båse — samt ikke mindst en ændret administrativ praksis ved behandling af enkeltsager. Denne ændring må indebære, at de hidtil meget omfattende og administrativt byrdefulde kontrolopgaver gradvis giver plads for en mere servicerettet og behandlingsorienteret indsats.

Det kan næppe forventes, at en sådan ændring vil finde sted, med mindre loven indeholder en stærk tilskyndelse hertil. Det er således næppe tilstrækkeligt, at loven giver kommuner, der selv ønsker at foretage sådanne ændringer i deres praksis, adgang hertil. Loven må herudover udformes

således, at den i sig selv giver en vejledning — et pædagogisk element, om man vil — som peger i den ønskede retning. Den skal medvirke til at bryde inertien i et veletableret og sammenhængende administrativt system.

På denne baggrund skal jeg gennemgå nogle af de efter mit skøn mest centrale problemer i forbindelse med lovens udformning.

2. Rådgivning og vejledning.

Lovforslagets kapitel 7 indeholder bestemmelser om etablering af rådgivning og vejledning i kommunerne. Denne skal dels videreføre den allerede eksisterende vejledningsvirksomhed i sygekasser og socialforvaltninger, men også erstatte familievejledningen samt den omfattende rådgivningsvirksomhed, der hidtil har fundet sted i mødrehjælpsinstitutioner og revalideringscentre. Herudover skal etableres en åben rådgivningsvirksomhed i henhold til betænkning nr. 619/1971, jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 28.

Allerede heri ligger, at lovforslaget forudsætter en kraftig udbygning af kommunernes rådgivnings- og vejledningskapacitet.

Det er imidlertid et spørgsmål, om rådgivnings- og vejledningsarbejdet ikke bør ses i et dybere perspektiv. Socialreformkommissionen antyder dette i sin 2. betænkning, bl. a. ved at udtale:

„Virkingen af en bedre rådgivningsservice kan bl. a. blive en lettelse i arbejdet med at udskille tilfælde, hvor ekstraordinære foranstaltninger bliver nødvendige. Samtidig vil man herigennem kunne hindre iværksættelse af udsigtsløse behandlingsforsøg. Set fra denne synsvinkel bliver rådgivningen et led i visitationsarbejdet og vil kunne tænkes at fremskynde forløbet af behandlingen indenfor det sociale system til gavn for de behandlingssøgende og for en bedre udnyttelse af områdets